

Cesta *pod ochranou sv. Michala*

NOVINY FARNOSTI JASLOVSKÉ BOHUNICE SÚ PRÍLOHOU BLAVSKÝCH NOVÍN 3/2024

Slovo čitateľovi

Milí čitatelia, drahí farníci,

v živote sa stále stretávame s lákavými ponukami, akciami zadarmo, ktoré nikdy nie sú úplne zadarmo. Je to len obal a podstata je iná. Nielen vo svete biznisu, ale aj duchovnom svete sú niektoré veci len propaganda, akoby obal, no podstata je niekde inde. Medzi takéto aktivity môžeme zaradiť aj hody. Slávnosť kolotočov, zábav, zákuskov a dobrého jedla. Ale to je len obal. Podstatou hodov je výročie patróna kostola. Ako keby som prišiel niekomu len na svadobnú hostinu a na obrade by som nebol. Bolo by to smiešne, až drzé. Tak máme brať aj naše hody, ktoré sú spojené vždy so slávnostnou sv. omšou. Tak ako naši krstní patróni nám v živote pomáhajú orodovaním, tak aj patróni našich chrámov za nás orodujú v nebi. A my máme využívať tieto milosti, ktoré nám môžu sprostredkovať.

Pozrime sa na súvis patrónov kostolov. Sv. Michal je patrónom nielen bohunického kostola, ale aj celej farnosti. V Paderovciach majú patróna sv. Martina. To, čo spája tieto sviatky, je boj dobra so zlom. Sv. Michal je vodca božích bojovníkov proti diablu a jeho anjelom a spomienka na sv. Martina, taktiež bojovníka s mečom, je ukážka boja samého so sebou. Sv. Martin premohol sám seba a obetoval pre zobrať časť svojho pláštá, ktorý bol pre vojaka dosť dôležitý.

V oboch prípadoch sú bojovníci znázornení so zbraňami. A v oboch prípadoch boli rozhodujúce predovšetkým zbrane duchovné. Starý zákon veľakrát hovorí o voj-

nách a veľakrát pripomína Božiu moc a ochranu. „Ak Pán nestráži mesto, nadarmo bdejú jeho strážcovia“ (Ž 127). Boh sa neraz preslávil v boji, aby ľud vedel, komu vďačí za víťazstvo. Našťastie nie sme vo vojne, ale predsa boj dobra a zla sa odohráva v každom človeku. A Boh nestojí niekde mimo. Alebo si myslíte, že

Sv. Michal Archanjel

by bol Nebeský Otec ľahostajný k tak hroznej smrti svojho syna na kríži? Chce nám pomôcť. Aj preto nám dáva svätých na pomoc. Naši patróni akoby svoj boj ešte úplne neskončili. Chcú nám v tomto našom osobnom boji proti zlu pomáhať. Z našej strany sa vyžaduje živá viera, dôvera, že dobro je silnejšie než zlo. A, samozrejme, modlitba, ktorou prosíme patrónov o príhovor. A tak vidíme, že sviatok sv. Michala archanjela či sv. Martina nie je záležitosťou iba jedného dňa, ale celého nášho života.

Pozrime sa bližšie na týchto našich patrónov. V Jaslovských Bohuniciach je patrónom svätý Michal archanjel. Jeho sviatok si cirkev pripomína spolu s ďalšími archanjelmi - sv. Rafaelom a Gabrielom. Meno Michal je z hebrejčiny a znamená Michael - Kto je ako Boh. Vieme, že sv. Michal sa znázorňuje ako bojovník s mečom v ruke a pod sebou má diabla. Diabol nemohol vyhrať, lebo Michal bol na strane silnejšieho, na strane Boha. Tento obraz je vzatý zo Svätého písma, kde sa táto udalosť opisuje (Zjv 12,7n.).

Sv. Martin je patrónom paderovského kostola. Znázorňuje sa, ako mečom pretína plášť. Urobil to vo svojom živote ešte veľakrát, aj keď nie mečom. Podelil sa so svojou láskou, dobrotou, milosrdenstvom. Stal sa obrazom samotného Pána Ježiša. Takto víťazil nad zlom, ktorého bolo aj za jeho čias viac ako dosť. Naši patróni nás pozývajú k nasledovaniu, k boju za dobro. Nech nám Pán na ich orodovanie a pod ich ochranou v tom pomáha. Prajem pekné prežitie slávnosti našich patrónov v kruhu najbližších.

Marián Vivodík, farár

NA NIČ NIE SME SAMI

Byť človekom je niekedy naozaj ťažké. Žijeme vo svete, ktorý nás láka žiť naplno. Bez zábran, pravidiel, bez hlbšieho zmyslu. Alebo práve naopak. Núti nás dosahovať úspechy, vysoké ciele, byť stále v behu za peniazmi, kariérou, novými a novými zážitkami. Chcieť stále viac a viac. Každý z nás však hľadá šťastie a zmysel svojej existencie. Hľadáme cestu, po ktorej by sme mohli kráčať. Boh nám ju ukazuje. A chce nás po nej viesť. Učí nás, že do neba vedie len trnistá a úzka cesta s mnohými nástrahami, nie široký chodník posypaný mäkkými lupeňmi ruží. No nechce z nás mať otrokov, ale priateľov. A preto máme slobodnú vôľu. Keď stretávame hriech a pokušenia, ktoré sa javia ako cesta s lupeňmi, nie je ľahké rozhodnúť sa pre Božiu cestu s trňami. Často jej nerozumieme a

nevieme si vybrať správne. Dobrá správa je, že Boh nás nenecháva samých. Okrem iného nám dal anjelov. Nie na okrasu, ale na pomoc v každodennom živote.

Kolkokrát sme si v ťažkej chvíli priali, aby sme mali na pleci radcu, ktorý by nám povedal, čo máme robiť, alebo osobného ochrancu, ktorý by nás previedol cez všetok strach a neistotu. My takých máme! Okrem osobného strážcu v podobe anjela strážneho, ktorého má každý z nás, máme aj samotného veliteľa nebeského vojska hneď vedľa seba - svätého Michala archanjela. Všetci vieme, že je patrónom našej farnosti, ale vieme, že nám môže pomôcť vyhrať vlastné boje hoc aj každý deň? Máme k dispozícii osobnú armádu riadenú najvyšším

bojovníkom proti zlu. Na nič nie sme v tomto svete sami, aj keď sa tak možno veľakrát cítime. Každá bitka sa dá vyhrať, každou búrkou môžeme prejsť suchý, ak poprosíme o pomoc. A ak uveríme, že naozaj nie sme sami. Známa krátka a jednoduchá modlitba nám v tom pomôže. Má väčšiu moc, ako si dokážeme predstaviť:

Svätý Michal archanjel, ochraňuj nás v boji proti zlu a úkladom diabla.

A ty knieža nebeského vojska, Božou mocou zažeň do pekla satana a iných zlých duchov, ktorí spôsobujú skazu duší vo svete. Amen.

Soňa Krajčovičová

NOC KOSTOLOV

Príprava na toto podujatie začala už o týždeň skôr prácami vo veži kostola a na povale. Bolo potrebné nielen upratať, ale i urobiť podlažia bezpečnými. Skupinka mladých mužov z Jaslovských Bohuníc pracovala v neuveriteľnom prachu, nánosoch od holubov a niekoľko-ročných nečistôt. Najskôr odstránili nestabilné a časom zvetrané dosky, čistili a odnášali vo vedrách nečistoty a napokon robili aj drobné murárske opravy. Tiež vyrobili nové drevené schody k podlažiam, ktoré viedli k samotným zvonom a na povalu.

V nedeľu podvečer, 30. júna, sa začalo v Kostole sv. Michala archanjela v Jaslovských Bohuniciach podujatie Noc kostolov jedným z najkrajších spôsobov modlitby, adoráciou. V tichu s Ježišom ukrytým v Eucharistii za doprovodu slova a spevu vdp. Mariána Vivodíka každý, kto prišiel, rozjímal. Program pokračoval prezentáciou histórie, opráv kostola a kvízovými otázkami na tému „Ako poznám Kostol sv. Michala archanjela v Jaslovských Bohuniciach.“

V kvízových otázkach sme sa dozvedeli aj tieto zaujímavosti:

- Na chór vedie 24 schodov, z chóru na povalu 31 schodov.
- Kaplnka vo farskej záhrade bola postavená v roku 2016.
- Z veže kostola sa ozývajú štyri zvony, jeden z nich je umieráčik. Najťažší zvon váži 560 kg, najľahší 95 kg. Sú zasvätené - najmenší sv. Cyrilovi a Metodovi, ďalší Panne Márii, tretí Božskému Srdcu a štvrtý patrónovi kostola, sv. Michalovi archanjelovi. Nápis na jednom zvone hovorí o osude starých zvonov: „Čo neúprosná vojna r. 1916 nám vzala, to láska a obetavosť farníkov naspäť dala. V Bohuniciach r. 1924 za farára Antona Turaza“.

Koncert organu, priečnej flauty, spevu

- Na priečelí kostola je rok 1836 - rok dokončenia stavby a nápis „S radostou pôjdeme do domu Pánovho.“
- Odkúpený staronový kalich pochádza z roku 1675.
- Organ umiestnený na chóre vo farskom kostole je drevený, klasicistický z roku 1841, má klaviatúru Mozartovho typu. Organ zhotovil majster Martin Šaško z Brezovej pod Bradlom. Je vzácnym dielom nielen preto, že pochádza zo Šaškovej mladosti, ale predovšetkým, že si zachoval pôvodnú dispozíciu a pišťalový fond. Z celkového počtu 672 je 652 pišťal Šaškových.

- Z prvotného kostola sa zachoval kameň, ktorý je vsadený vzadu za hlavným oltárom. Je na ňom vytesaný rok 1494.
- Prvá zmienka o fare v Bohuniciach je z roku 1397.
- V kostole je znázornená freska, kde sa sv. Izidor modlí. Sv. Izidor bol roľníkom.
- Vo farnosti sa nachádzajú najstaršie matricy. Sú v nich zaznamenané krstky z roku 1877, sobáše z roku 1893, zomrelí z roku 1896, birmovky z roku 1993.
- Generálna oprava elektrického vedenia vo farnosti bola vykonaná v roku 2018.

Veriaci a návštevníci farnosti Jaslovské Bohunice mali možnosť pobudnúť netradičný čas v Kostole sv. Michala archanjela a počas podujatia si prezreli miniatúru Archy zmluvy, židovský svietnik, jarmulku (malá pokrývka hlavy symbolizujúca Božiu prítomnosť nad nami), mezuzu (malá schránka obsahujúca úryvok zo Sv. Písma), kalichy i monštranciu. Stratenému kalichu z roku 1675, ktorý sa podarilo kúpiť po rokoch naspäť, sa venoval farník Miroslav Dulanský z Jaslovských Bohuníc. Vďaka nemu sa podarilo rozlíštiť názov a históriu našej monštrancie, ktorá bola vyrobená pôvodne pre Divín. (Podrobnejšie o histórii kalicha a monštrancie sa budeme venovať v budúcom čísle).

Ďalej vdp. Marián Vivodík predstavil návštevníkom život seminaristu Misijnej spoločnosti svätého Vincenta de Paul, Jána Havlíka, ktorý mal veľkú túžbu stať sa kňazom a misionárom. Vo veku tridsaťsedem rokov však zomiera na následky mučenia komunistickým režimom. Jedenásť rokov bol väznený, ponižovaný a mučený. Všetko hrdinsky znášal a ostal verný, vytrvalý a nezlomný. V sobotu, 31. augusta 2024, bol blahorečený v Šaštíne.

Program spestrili koncertom latinských piesní

vdp. Marián Vivodík predstavuje liturgické predmety

Zvony vo veži Kostola sv. Michala archanjela

Povala kostola

za hudobného sprievodu organu, priečnej flauty a so sprievodným slovom farníčky a farníci z Jaslovských Bohuníc (na fotografii).

Počas podujatia návštevníci ochutnali omšové víno, niektorí si zakúpili drobné náboženské predmety a podporili Útulok sv. Martina v Jaslovských Bohuniciach kúpou ich výrobkov. Dostali sa na miesta, ktoré nie sú bežne prístupné, na povalu pod strechu kostola a

do veže. Tí odvážnejší po točítých drevených schodoch vystúpili do veže a odtiaľ po rebríkoch až na najvrchnejšie podlažie, k zvonom. Tiež sa prešli po klenbe samotného stropu kostola a videli tak poctivú prácu starých murárov a tesárov.

Toto podujatie bolo veľmi zaujímavé a podnetné. Dôkazom bol aj záujem ľudí, ktorí kladli svoje zvedavé otázky. Dúfame, že si ho budeme

môcť opäť niekedy zopakovať.

Chceme vyjadriť úprimné poďakovanie všetkým, ktorí podujatie pripravili. Ďakujeme vdp. farárovi a dobrovoľníkom, ktorí pomáhali počas podujatia, spevákom a hudobníkom za veľmi pekný koncert. Tiež tým, ktorí priložili ruku k dielu a venovali svoj voľný čas a ochotu pri príprave podujatia.

Text a foto: redakcia

VÝLET S MLADÝMI

Od 21. do 27. júla sme sa s našou mládežou a pánom farárom vybrali na nezabudnuteľný výlet do Terchovej. Plní očakávania sme vstúpili do nového týždňa s radosťou a vďakou. V pondelok, hneď po raňajkách, nás pán farár vyzval na túru, ktorá bola dlhšia a náročnejšia,

než sme predpokladali. Stúpania a klesania nás spočiatku vyčerpávali a občas sme sa cítili na pokraji síl. V týchto chvíľach sme si pripomenuli, že nie sme sami. Tichou modlitbou sme všetci prosili Pána o silu a vytrvalosť. On nám túto pomoc ochotne poskytol. Nakoniec sme

prišli do cieľa unavení, avšak s pocitom veľkej vďačnosti. Celý týždeň sme s vďakou chodili na túry a obdivovali prírodu, pričom predposledný deň nášho výletu nás očaril plnou horou dubákov.

Milostivý Bože, s pokorou a vďačnosťou sa Ti chceme poďakovať za nádherný týždeň, ktorý sme mohli stráviť v Tvojom stvorení. Ďakujeme Ti za dobrú náladu, ktorá nás sprevádzala každý deň, za krásne počasie, ktoré nám umožnilo objavovať prírodu a chodiť na túry. Sme vďační, že sme mali dostatok jedla, aby sme mohli posilniť svoje telá, a že si nás všetkých ochraňoval, aby sa nikomu nič nestalo. Ďakujeme Ti, Pane, za každý okamih radosti, za spoločnosť priateľov a za Tvoju neustálu prítomnosť, ktorá nás sprevádzala na každom kroku. Sme Ti nesmierne vďační za tento požehnaný čas a prosíme Ťa, aby si nás aj naďalej ochraňoval a viedol na našich životných cestách. Amen.

Alexandra Smolková
foto: Marián Vivodík

Na vrchu Chleb

OZNAMY

- V mesiaci október nezabudnime na jednu z najväčších modlitieb našej Cirkvi, modlitbu ruženca, ktorá dokáže zastaviť aj vojny.
- V novembri urobme radosť dušiam v očistci, ktorým môžeme vyprosovať za 8 dní odpustky modlitbou na cintorínoch. Veľmi na ne čakajú, nesklamme ich.
- V decembri odporúčame na 1. adventnú nedelu priniesť na posvätenie adventné venčeky. Nech nás modlitba pri nich spája navzájom i s Bohom a vyprosuje mnohé milosti.

Marián Vivodík

SÚŤAŽ

Milí čitatelia,

správna odpoveď na otázku v predchádzajúcom čísle „Kde je osadená gulka, ktorá zasiahla Jána Pavla II?“ je v strede korunky Panny Márie Fatimskej v múzeu vo Fatíme.

Výherkyňami sa stali p. Anna Jančovičová a Ema Jančovičová. Ceny si môžu prevziať u p. farára.

V súťaži pokračujeme aj v tomto čísle

Odpoveď na súťažnú otázku:

Z ktorého roku je organ z farského kostola sv. Michala Archanjela?

spolu s kontaktnými údajmi (meno, priezvisko, adresu bydliska, tel. číslo, príp. mail) vhadzujte do krabičky umiestnenej v zvuče v kostole s nápisom **SÚŤAŽ do 15. 11. 2024**. Výhercu opäť odmeníme. Veľa šťastia!

-R-

Meno a priezvisko:

Adresa:

Tel. číslo: Email:

Kniha proroka Ozeáša

Biblické okienko

Táto starozákonná kniha je prvý prorocký spis v poradí dvanástich, tzv. menších prorokov. Je zbierkou rečí a výrokov, ktorými Ozeáš ústne napomínal obyvateľov Izraelského kráľovstva, aby sa obrátili.

O Ozeášovi (hebr. Hóšea = »Jahve vyslobodil, spasil«), vieme iba to málo, čo sa o ňom hovorí v jeho knihe. Pôsobil v Izraelskom (Severnom) kráľovstve asi v rokoch 750 - 725 pred Kr., teda v časoch politického zmätku a nábožensko-mravného úpadku Izraelského kráľovstva. V čase účinkovania Ozeáša sa Asýria stala na Blízkom východe prvou veľmocou a začala ohrozovať aj Izraelské kráľovstvo. Väčšia časť Ozeášových prorockých výrokov je výstrahou pred týmto asýrskym nebezpečenstvom a hlavne upozornil Izrael na potrebu opravdivého obrátenia. Prorok odsudzuje hlbokú mravnú skazu a sociálnu nespravodlivosť, najmä u vládnucich predstaviteľov. Koreňom tohto všeobecného úpadku a príčinou všetkého zla bola náboženská nevera Izraela a jeho kompromis s kanaánskou modloslužbou. Keďže s kultom Baala boli takmer vždy spojené sexuálne výstrednosti, Ozeáš porovnáva modloslužbu s manželskou nevernosťou a cudzoložstvom.

Ozeášovo manželstvo, opisované v prvých kapitolách knihy, zobrazuje Jahveho vzťah k nevernému izraelskému ľudu. Táto analógia s Izraelom vedie tiež k predpokladu, že Ozeáš sa musel zmieriť s nevernou manželkou Gomerou, aby tak naznačil, že Jahve opäť prijme zahrnutý Izrael k sebe. Takisto sú aj mená Ozeáš-

šových detí výrečnými symbolmi posolstva, sú akoby trojnásobnou obžalobou Izraelovej nevernosti zmluve s Jahvem. Meno prvého syna Jezrael pripomínalo vyvraždenie Achabovho domu Jehúom a súčasne predzvest' zániku Jehúovej dynastie a celého Izraelského kráľovstva. Menom dcéry Lóruháma (Neomilostená alebo Nepoľutovaná) sa národu naznačovala strata Božej milosti a lásky, kým symbolické meno druhého syna Lóammí („Nie-môj-ľud“) stalo sa negáciou výroku: „Budem vašim Bohom a vy budete mojim ľudom“.

Boh povolal Ozeáša za proroka, aby najmä svojim nešťastným manželstvom zobrazil neveru Izraela a symbolickými menami svojich detí naznačil pád vládnucej dynastie a celého Izraelského kráľovstva. V tejto časti knihy sa prizvukuje, že tak ako Ozeáš miluje svoju nevernú manželku, Jahve miluje svoj národ i napriek tomu, že sa mu spreneveril uctievaním pohanských božstiev. Jahveho súd je prejavom jeho sklamanej lásky. Boh sa však nepoddáva hnevu, ako by urobil človek, ale usiluje sa vyhľadať Izrael a svojím milosrdenstvom a láskou pritiahnúť ho späť k sebe. V druhej časti knihy Ozeáš odsudzuje okázalosť čisto vonkajších kultových obradov a odklon Izraela k modloslužbe a stavia sa proti Izraelskému kráľovstvu i proti jeho politike a vojenskej moci, ktoré pokladá za odpad od Jahveho. Prorok vyzáduje, aby Izrael opätovoľ nesmiernu lásku Jahveho úprimným obrátením. Obrazom manželského zväzku, jeho kladnej, ale aj zápornej stránky

(akou je napr. nevera) Ozeáš prináša nový kľúč na pochopenie vzťahu medzi Bohom a vyvoleným ľudom či človekom vo všeobecnosti. Tento obraz a symbolický význam manželstva našli neskôr veľkú ozvenu u proroka Jeremiáša, Ezechiela a Izaiáša a je azda i kľúčom na interpretáciu Piesne piesní.

Hlavným teologickým učením Knihy proroka Ozeáša je náuka o Božej láske, ktorá je krásne ilustrovaná obrazom nežnej rodičovskej a najmä hrdinskej manželskej lásky. I keď Ozeáš nikde vo svojom procvete nepodal definíciu Boha tak výslovne a presne, ako ju formuluje vo svojom liste apoštol Ján, výborne vystihol jej hlbokú teologickú náplň a krásne ju ilustroval opisom manželského života. Čo do rozsahu sú Ozeášove prorocké výroky predovšetkým texty hrozieb a odsúdenia. Treba spomenúť známy Ozeášov výrok: „Milosrdenstvo chcem, a nie obeť“, ktorý rád opakoval sám Ježiš Kristus.

Keďže Kniha proroka Ozeáša, ide na koreň náboženstva a dotýka sa podstaty viery, je aj dnes Božím slovom, ktorým sa Boh obracia na svoj ľud, na svoju Cirkev. Je Božím slovom, ktoré je súčasne otcovským napomenutím i priateľským povzbudením. Toto Božie slovo posilňuje nádej našej viery a vyzýva nás, aby sme sa skúmali, či je naša viera naozaj autentická a silná.

Marián Vivodík

Prekvapenie v kaplnke

Už sa vám niekedy stalo, že vás niekto okradol či vzal vám niečo, čo nie je jeho? Oboznámim vás s novinkou v našej dedine.

Počas letných júlových dní sa diali v našej kaplnke P. Márie divné veci. Spočiatku mi to nešlo do hlavy - prídeme sa pomodliť a chýbajú v kaplnke kvety. Prídem druhý deň a chýbajú opäť. Postupne zmizlo viacero vecí. A tak sme si povedali, že zrejme dotyčná osoba netuší, že si ju ľahko pozrieme na kamere, ktorá je v kaplnke namontovaná. A predstavte si ... prišiel si jeden chuligán ku kaplnke, vytiahol si

fľašu vodky, po dopití ju dal do koša za kaplnkou a olámал si čerstvé ľalie z váz rovno spred očí P. Márie. Potom k nim pridal ostatné kvety a bez problémov si aranžoval kyticu rovno za bieleho dňa. Na ďalší deň prišiel opäť, to už tam boli čerstvé gladioly. Povyberal si z váz, ktoré sa mu páčili najviac, a urobil si ďalšiu kyticu. Vyložil si nohy na kaplnku a vypil fľašu piva. No to nebolo všetko. Prišiel o 2 dni a rozkladal s rukami pred sochou P. Márie pri svojej debate s ňou. Pozeral jej chvíľu do očí a bez problémov jej vytrhol z ruky ružence, ktorý držala. Schoval ho do batohu. To mu ale prišlo málo, a tak zbral aj ďalšie ružence, ktoré tam boli na modlenie. Nakoniec sa poobzeral, čo

by sa mu ešte mohlo hodiť. No a upútala ho pekná soška P. Márie v červenom plášti, ktorú z lásky daroval P. Márii jeden tunajší pán. Vzal aj tú, strčil ju do batohu a s úlovkom odišiel preč. Po zisťovaní totožnosti dotyčného pána sme sa dozvedeli, že spomínanými kyticami a darčekmi obdarovával ženy inej národnosti, ktoré žijú v našej dedine.

No a čo na to Panna Mária, ktorá má srdce plné lásky? Čo si asi hovorí Ona? Všetko nechávame na Nej, Ona sama posúdi. Nezabudnime však na ňu, keď ideme okolo kaplnky. Ona čaká na našu modlitbu, aby mohla vypočuť naše prosby.

Adriana Žemlová

Na turistike ku Budzogáňu

Tohtoročný farský tábor sa uskutočnil v Ražejkách Tepliciach, kde sme spolu s mladšími i staršími deťmi zažili veľké indiánske dobrodružstvo. Každý z nás si vytvoril svoje jedinečné meno (Modrý mesiac, Mladá duša, Čistá voda). Zvládli sme túru na Budzogáň, všetko sme poctivo zjedli (skoro všetko) a po zaujímavých aktivitách sme si poriadne odýchli. Domov sme si priniesli krásne a radostné spomienky.

Ďakujeme pánom farárom a animátorom za možnosť prežiť niekoľko prázdninových dní v príjemnom prostredí a v kresťanskom spoločenstve.

Katarína Tökölyová
foto: Marián Vivodík

Vydáva: Rímskokatolícka cirkev, farnosť Jaslovské Bohunice.

Zodpovedný redaktor: Marián Vivodík, farár

Členovia redakčnej rady: S. Krajčovičová, J. Čápková, A. Žemlová, M. Remenárová.